

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apologia Pro Conscientiis infirmis, Sev Responsio Benigna Pro securitate dictaminis practici super certa probabilitate fundati

**Fibus, Bartholomaeus
Schweitzer, Johannes**

Coloniae, 1682

§. Quartvs. Qualiter procedendum sit in dubio facti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39304

S. QUARTVS.

Qualiter procedendum sit in dubio facti?

I. Uomodo prudenter in dubio facti procedendum sit, facilis est expositio. Dicendum enim, si opinio minus probabilis sit in materia facti, ut v. g. quòd *aqua rosacea sufficiat ad baptismum: panis ex spelta confectus ad Eucharistiam, item: quòd hæc forma sit valida: baptizo te in nomine genitoris, geniti & procedentis.* Similiter extra Sacramenta: ut, quòd *hæ solennitates sufficiant ad contractum vel testamentũ validum:* item extra Sacramenta & contractus: quòd *hæc medicina sit depulsiva morborum,* & quæ similia sunt, casu quo certa materia, forma, medicina ad manum est: dicendum, inquam, unanimi Doctorum suffragio, non licere certâ relictâ incertam adhibere, adeòque nec ad usurpandam hortari, vel consilium dare. Probatum evidentem ex eo, quia charitas, vel sæpe etiam iustitia obligat ad succurrendum proximo pro vitando malo non solum spirituali sed etiam corporali, in magna imprimis necessitate, ubi facile succurri potest: ergo etiam pro vitando gravissimi damni periculo: quod nemo non Prudentium pro malo reputat, ut proinde hic

de hęc observandum sit: *quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris*. Nec enim putandum est, quod valor Sacramenti pendeat à qualiscunque opinionis probabilitate, sed ab institutione Christi: qui proinde si fortè non sic instituit, sicut tu putas, erit Sacramentum nullum: uti & medicina corporalis intelligitur satis non ex hoc accipere virtutem sanandi, quod tu probabiliter putes in ea esse virtutem sanandi; sed manet ejusdem naturæ, sive tu ita, sive aliter putes.

2. Adde, quod peccatum irreverentiæ etiam committatur erga institutorem Sacramenti, dum incerta materia aut forma extra necessitatem, id est, temerè adhibetur. Dico, *extra necessitatem*: in hac enim licitum est, imò obligatorium *in aqua* v. g. *rosacea baptizare*, vel etiam juscule, si aqua naturalis ad manum non est: prodesse enim plurimum potest sic baptizari; obesse non potest. Idem est in aliis juxta regulam prudentiæ hęc & nunc expendendis. & sic permittitur Medicis, ut in ægro desperato tentetur medicina incerta, cum singuli ex ordinata caritate optent se potius exponi periculo accelerandæ mortis cum spe convalescentiæ, quam certæ morti obventuræ. Et hoc sensu intelligitur istud Galeni consilium, quo suadet Medicis ut *audacter & sinè metu interficiant*. Unde & intelligitur non licere sacerdoti ex justitia obligato missam legere pro singulis plurium, ut unicam solummodo legat pro omnibus. Licet enim probabile videatur, quod singulis æquè con-

H § ducat

ducat ac si pro singulis tantum in particulari lecta esset: incertum tamen est, ideoque se periculo exponit non reddendi singulis quod debet.

3. Atque ut breviter notem, quid circa officium Confessarii specialiter hic observari conveniat: tradita hactenus doctrina etiam tenenda erit, quando incertitudo occurrit circa jurisdictionem per se requisitam ad valorem Sacramenti. Licet enim *Suarez, Bonac.* & alii probabiliter doceant suppleri ab Ecclesia, & revera Ministro jurisdictionem conferri quando juxta probabilem sententiam creditur habere jurisdictionem, eò quòd talis probabiliter æquivalet errori communi: incertum tamen est, & probabiliter ab aliis negatur. Unde audiendus non est *Palao* judicans doctrinam ante traditam non tenere in probabilitate jurisdictionis.

4. Si tamen sufficientia requisiti ad valorem dependeat à probabilitate operis, tunc etiam extra ultimam necessitatē, imò & extra causam notabiliter gravem per se licet sequi opinionem minus probabilem, uti communiter Doctores tradunt, & ratio est, quia hoc ipso, quòd quis in tali casu sequitur opinionem probabilem, facit, ut sufficientia ponatur ad valorem & effectum Sacramenti. Ac proinde ubi charitas vel justitia exiget, etiam tenebitur Confessarius conformare se opinioni probabili. Dixi per se: quia si specialis prohibitio Ecclesiæ intercederet ob gravius malum, quod ex practicatione secuturum fortè præsumeretur

sumeretur, vel opinio non practicaretur sine scandalo &c. non liceret. Absolvi itaque poterit sine scrupulo poenitens, qui scitur etiam sponte ommittere peccatum mortale, dummodo probabiliter judicet non esse mortale: vel etiam qui prudenter quidem formidat se commisisse rem gravem cum sufficiente notitia malitiae, dummodo probabiliter putet, etiam non commisisse. Quia licet forte commissum sit peccatum revera mortale, eo ipso tamen quod subicere illud clavis omittat ex opinione probabili, facit confessionem formaliter integram, adeoque simpliciter sufficientem ad valorem & effectum Sacramenti. Super quo videri potest *Lugo de poenitentia disp. 16. n. 58.*

5. Ex his sequitur, validè absolvendum qui peccata venialia & mortalia nunquam licet confessi confiteretur Sacerdoti in sententia solum probabili habenti jurisdictionem: cum enim poenitens procedat ex bona fide, nullum obicem ponit. Unde etsi sacerdos fortè non haberet jurisdictionem in mortalia, absolveretur tamen poenitens ab his indirectè; à venialibus autem directè. Periculum verò subire, ne fortè solum indirectè remittantur mortalia, nullam Christo facit injuriam in Sacramento, cum sit validum & sortiatum effectum. *Ita Suarez Sanchez.*

Oviedo & alii. Plura hìc brevitas causa omitto.